

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Szerző: _____

Cím: _____

**Kőfaragó remeték, kódexíró barátok
244 és Szép Ilonka otthona**

Forrás: **Feltárják a Ságvári-ligeti középkori romterületet**

Esti Hírlap,

(Hely)

1961. júl. 9.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Személy

Helyszám

902.6

Ságvári Lige

1961

A Budapesti Történeti Múzeum elhatározta, hogy a jövő évben megkezdi a Ságvári-ligethez csatlakozó igen nagyki-terjedésű középkori romterület feltárását. Az Uttörő Vasút Ságvári-ligeti sarjerdőjében és a Budakeszi út 93. sz. telken vannak az egyetlen magyar alapítású szerzetesrendnek, a pálos remeték rendjének XIV. századi főkolostor romjai. A török időkben elpusztult kolostorépület — néhány felszíni falmaradványtól eltekintve — ma a föld színével egyenlő, de az utóbbi évtizedekben végzett kisebb ásatások régészeink kezébe adták a *Mátyás-templom méreteivel vetekedő hajdani templomnak és a hatalmas monostorépületnek majdnem teljes alaprajzát.*

A régente Budaszentlőrincnek nevezett mai Ságvári-liget egykori kolostorában *kőfaragással, cserépedény-égetéssel, üvegablak- és orgonakészítéssel foglaltos remeték éltek*; a XV. században pedig az itt élő *kódexíró barátok* Mátyás király könyvtára számára is dolgoztak. 1437—1457 között a kolostorhoz közel eső Hárshegy in. Báthori-barlangjában *Bátori László* pálos barát elsőként fordította magyarra a bibliát; kódexe Mátyás király könyvesházát gyarapította. A tudós

barátokat s a kolostor pincéit — a pálos évkönyvek tanúsága szerint — Mátyás király is gyakran felkereste. *(Más vélemények szerint a monostor majorosa leányának, Szép Ilonkának is volt némi szerepe Mátyás gyakori látogatásai-
ban; ténydolog, hogy a hajdani pálos kolostor környékét még a XVII—XVIII. századi térképek is Schöne Schüferinnek, Pulchra pastorissának, vagyis — múlt századi visszamagyaritásban: — Szép juhásznénak neveztek.)* Az itt élt remeték közül a XVI. században *Martinuzzi Fráter György* emelkedett a legnagyobb hírre. (A bíborossá lett Fráter György maga emlegette, hogy hajdan, mint fiatal barát, a szentlőrinci monostor kályháit fűtötte.)

A régi írók elragadtatással emlékeznek meg a monostor hajdani fényéről; a templom két tornya alkonyattájt a budai Várig vetette árnyékát. A kolostor egyik legnevezetesebb mellékkápolnája *Remete Szent Pál* ereklyéit foglalta magába. Szent Pál kőkoporsóját *Dénes* nevű magyar pálos barát a XV. század végén faragta meg; töredékei ma a Vármúzeumban, a budai középkori szobrászat legszebb darabjai közt vannak.

Z. V.